

ELNÖKI MEGNYITÓ^x

Dr. Kertész Pál

A Magyarhoni Földtani Társulat Mérnökgeológia-Építésföldtani valamint Gazdaságföldtani Szakosztálya és a Szilikátipari Tudományos Egyesület Kő-Kavics Szakosztálya nevében tisztelettel köszöntöm kedves vendégeinket.

A Mérnökgeológia-Építésföldtani Szakosztály már évekkel ezelőtt elhatározta, hogy a különböző munkaterületek feltárási kérdéseit részletesen tanulmányozza, hiszen a feltárások minősége és költsége elve megszabhatja a kutatási munkák helyes és gazdaságos voltát. Ebből a célból már eddig két ankét került lebonyolításra a mai alkalomhoz hasonlóan, társegyesületekkel együttműködve.

Meghirdetett ankétunk a kőbányászat szerteágazó témakörével foglalkozik. Az eddigi ankétok nagyobb területet öleltek át, de a kőbányászat különleges helyzetet foglal el a mérnökgeológia tárgyköréhez kapcsolódó munkaterületek között.

A kőbányászati feltárásokban ugyanis a kőzetvagyon kiterjedése mellett nem közvetlenül arra keresünk választ, hogy milyen a feltárásokban jelentkező kőzetanyag minősége, hanem arra is, hogy milyen minőségű lehet majd az a kőtermék, amelyet a feltárásokkal megismert kőzetvagyonra telepített kőbánya valamikor termelni fog.

A minősítésben olyan módszereket kell alkalmazni tehát, melyből a hasznosítható kőanyag várható terméktulajdonsága kellő biztonsággal előrejelezhető.

^x Elhangzott a Magyarhoni Földtani Társulat Mérnökgeológia-Építésföldtani valamint Gazdaságföldtani Szakosztálya és a Szilikátipari Tudományos Egyesület Kő-Kavics Szakosztálya 1973. március 29-i közösen rendezett ankétján.

A feltárásokkal általában csak egyedi függőlegésekben határozhatjuk meg a kőzet minőségét, és ezekből a gyakran csak esetlegesen kijelölt függőlegesekből kell az egész kőzettömegre extrapolálni minőségi megfontolásainkat. Az extrapolálás talán egyszerűbb a nyugodt településű, tömeges kőzeteknél, pl. a külföldi gránitoknál, de igen nehezzé válik pl. a hazai kőbányászati kőzetvagyon jelentős részét kitevő kiömlési kőzetekben azok szabálytalan minőségváltozásai miatt.

Más kőzetfeltárásokban - pl. a felhasználásban a zuzottkövekhez közelálló kavicsok esetében - a furási munka egyszerűbb volta és a kisebb feltárandó mélységek miatt a vizsgált kőzetvagyon térfogategységére viszonylag nagyobb furáshossz esik. Emellett a kőbányászat vizsgálati anyagigénye is lényegesen nagyobb, mint másutt. A cementipari vizsgálatoknál alig néhány grammnyi anyagból már értékes eredmény kapható, a kavicsiparban néhány deciméternyi furásanyagból már teljes minősítő vizsgálat végezhető, addig a kőbányászatban egy értékeléshez gyakran 20-30 m-nyi furásanyag szükséges.

A fenti problémák miatt Magyarországon még nincsen egységes gyakorlat, sőt a feltárás, illetőleg a feltárás-értékelés szabályozása sem történt még meg.

Igy ankétunk akkor éri el célját, ha a különböző területek, hatóságok igényeinek megfelelően világosabban és egységes keretben rajzolódnak ki a tennivalók előttünk.

Igyekeztünk az előadásokat és hozzászólásokat úgy összeválogatni, hogy a kutatással kapcsolatosan minél több munkaterület szót kaphasson, sajnáljuk, hogy felkérésünk ellenére az ásványvagyongazdálkodással foglalkozó főhatóság nem ismerteti véleményét.